

heden at samle sig paa Landemøderne. Da dette Spørgsmaal blev forrige Gang bragt frem her i Thinget af den nuværende ærede Ordfører, udtalte jeg dette som min Hensigt, og han yttrede ogsaa dengang, at der kunde være Anledning til at høre Geistlighedens Stemme derover. Jeg udtalte fremdeles ligesom han, at det var mit Drist og Haab, at det maatte vise sig, at Geistligheden solte sig kalde til ved disse Forhandlinger at slutte sig til det fremkomne Forslag i det Væsentlige. Dette Haab har jeg allerede tidligere tilladt mig at udtale er slaaet feil; det har vist sig, at der hos den overveiende Deel af Geistligheden er Uengstlighed for at gaae ind paa Forslaget angaaende en endelig Ordning af Folkekirkens Forsatning. Jeg hørte vel den ærede Viceformand (Rehmann) yttre, at det var svage Indicier, hvorfra dette kunde uledes; men Enheden, der vil gennemgaae samtlige Acter, maa vissnok kunne faae ud, jeg vil ikke sige, hvilken Mening der var tilstede hos Landemødernes oprindelige Medlemmer, men hvad Meningen har været hos den hele samlede Geistlighed. Jeg er vis paa, at den ærede Landstingsmand, hvis han i sin tidligere Praxis har truffet paa et Indiciebevis saa stærkt, vilde ansee det for et af de sikreste, han nogenstunde havde truffet paa. Ved at gennemgaae disse Acter troer jeg, at man kan komme til den Slutning, at der er overveiende Betænklichkeiten tilstede for at skabe en Forsatning paa den foreslaaede Basis. Men det maatte da vel betragtes som en Selsølgje, at jeg ikke kunde ansee det for det rette Dreblik til at fremkomme med Sagen for Rigsdagen; derimod har jeg, og den ærede Ordfører har mindet derom, indrømmet strax, at jeg fandt det naturligt, at fra hans Side et saadant Forslag bragtes frem, og meget ønskeligt, at der blev givet Leilighed til en mundtlig Udtalelse saavel her som, hvis det kommer dertil, i det andet Thing om, hvorledes Rigsdagens Stilling var til denne Sag. Jeg troer, den ærede Ordfører ogsaa tydelig gav tilkjende, at det heller ikke kunde være hans Mening, at Ministeriet skulde paatage sig, saaledes som Sagen nu staar, at føre den igennem i Thinget og indstille den til

allerhøieste Sanctio, men derimod var jeg seldkommen enig med ham i, at Forhandlingen her kunde have sin store Betydning, idet det derved kunde blive lagt for Dagen, hvilken Stilling Rigsdagen indtog til Sagen ligesom og til de Forhandlinger, der have fundet Sted i en anden Kreds. Hvad nu Resultatet angaaer, der foreligger her i Thinget, da kan jeg vel ikke Andet end indrømme, at mit Haab i en vis Henseende er gaaet i Dypsyldelse, men jeg beklager meget, at det i en anden Henseende i høi Grad er glippet. Jeg er af den Overbeviisning, at Forslaget, som det foreligger, har modtaget flere væsentlige Forbedringer, men jeg troer, at der findes nogle Mangler deri, som kunde have været afhjulpne, og hvilket i høi Grad vilde have funnet lette dets fremtidige endelige Afgjørelse, medens det nu vil lægge Hindringer i veien, at det ikke er steet. Jeg har allerede tidligere udtalt, at jeg maatte samstemme i den Sammensætning, der ved Lovforslaget tiltænkes Kirkeraadet, og jeg har ikke senere fundet Anledning til at fravige denne Overbeviisning, hvortil ogsaa Kirkecommissionen kom i dette Punkt. Der er derimod flere andre væsentlige Punkter, hvori Forslaget afviger fra, hvad Commissionen er bleven enig om, hvad ogsaa den ærede Ordfører da sluttede sig til og væsentligen bragte tilstede. Et af Punkterne har jeg allerede berørt, nemlig Spørgsmaalet om den endelige Afgjørelse af reent kirkelige Sager. Det var Majoritetens Mening i Commissionen, at det maatte bringes dertil, at reent kirkelige Sager ikke kom til at undersøges nogen Forhandling paa Rigsdagen, at det maatte ansees rigtigt, selv om det kirkelige Organ kun skulde faae consultativ Myndighed, at holde reent kirkelige Sager borte fra Rigsdagen. Dette er man imidlertid ikke gaaet ind paa her. Den ærede Ordfører omtalte, at man havde havt Sympathi for det Modsatte, men ikke havde villet stille Forslag. Den ærede Viceformand yttrede i denne Anledning — hvad jeg alt dengang vilde have imødegaaet, hvis Formanden ikke havde antydet, at dette ikke var Stedet dertil — at vi ikke her gjøre Noget for Geistlighedens Skyld, men for at vise, hvorledes Rigsdagen selv be-